

Blond

L. Polman*

Journalisten die nu nog steeds niet zonder militaire escorte buiten de poorten van Kamp Holland durven rondkijken, zijn wel erg sneu, zei onlangs een Nederlandse militair in Tarin Kowt. Hij refereerde aan de gegroeide veiligheid in Tarin Kowt. De pers kan er zonder gevaar rondlopen. Het verhaal van Uruzgan zou vanaf nu dus ook vanuit de opvattingen en ervaringen van de bevolking van de Afghaanse provincie beschreven moeten kunnen worden en niet meer uitsluitend vanuit het perspectief van de *embedded* journalist. Op minder dan een handvol na bezochten alle Nederlandse journalisten Uruzgan tot nu toe aan het handje van Nederlandse militairen.

Met *embedded* journalistiek hoeft niks mis te zijn, als hetzelfde verhaal tenminste óók maar *unembedded* wordt gevolgd. De oorlogscorrespondent van *The New York Times*, Dexter Filkins, doet dat meesterlijk in zijn boek *The Forever War*, dat in november verscheen bij uitgeverij Contact in Amsterdam. Filkins beschrijft de oorlog in Irak afwisselend vanuit het perspectief van de – vaak doodsbang – Amerikaanse militairen en met de ogen van – vaak ten minste zo bange – Irakezen. De wederzijdse misverstanden over wat er allemaal wel en niet in de hoofden van ‘die anderen’ om zal gaan, blijken groot. Zo groot, dat succes van de *hearts and minds*-strategie bij lange na niet gegarandeerd lijkt. Over één ding echter blijken Amerikanen en Irakezen het roerend eens: het belang van blonde dames. Een Amerikaanse *captain* deelde dat inzicht met journalist Filkins. Samen lopen ze over een weg vol kraters. Ze vorderen langzaam, want speuren onderweg naar verborgen draden, losgewoelde aarde en andere aanwijzingen voor berrbommen. Het is een snikhete ochtend in Ramadi. De wandeling, en het overleven ervan, scheidt een band tussen de twee mannen en de *captain* vertelt over zijn ervaringen. ‘We hadden bijvoorbeeld een

geweldige truc bedacht om dorpen te kunnen doorzoeken,’ zei hij. ‘Dit was toen we nog in Mosul gelegerd waren. We hebben een meisje in de compagnie – een blonde stoot. We moesten al die dorpen daar op de aanwezigheid van wapens controleren. Die dorpen daar zijn echt verschrikkelijk. Dus dan reden we binnen, parkeerden ergens in het centrum en dan lieten we die blonde meid bovenop een van de *Bradleys* klimmen. Helm af en dan kwam al dat blonde haar te voorschijn. En wij toeteren door de luidspreker: Deze vrouw is te koop! Blonde vrouw te koop! En verdomd als niet iedere man in zo’n dorp dan binnen twee minuten om die *Bradley* heen stond. Irakezen zijn gek op blonde vrouwen. Gék! Want die hebben ze daar zelf niet.’

‘Dus die meid stond daar dan op die *Bradley* en dan hielden we een veiling. De hoogste bieder zou haar krijgen. Die kerels door het dolle heen! Ze boden hun geiten, vrachtwagens, al hun geld, hun kinderen. Alles! En ik stond daar dan van: Nee, dat is te weinig, nee, is nog steeds niet genoeg. En zij nóg meer bieden. Een van ons stond intussen met zijn vinger aan de trekker, voor het geval de boel uit de hand zou lopen. Helemaal wild werden die Irakezen. En terwijl wij met die veiling bezig waren, vielen onze jongens op hun gemak alle huizen in dat dorp langs de achterkant binnen. Ze kwamen daarbij alleen nog vrouwen en kinderen tegen. Stapels wapens haalden we zo op. Het hele dorp haalden we leeg. Zonder problemen.’

‘En die veiling? Hoe liep het daar dan mee af?’ vroeg de journalist. ‘Die sloten we,’ zei de *captain*. ‘We zeiden gewoon dat de biedingen niet hoog genoeg waren. Ze waren daar dan wel pissig over, maar accepteerden het.’

Even zweeg de *captain*. Dan: ‘We hebben het zo in drie dorpen gedaan. Iedere keer werkte het uitstekend. Maar toen werden we op het matje geroepen. Iemand had over onze methode gehoord. En ze waren er niet blij mee. Ikzelf vond het eigenlijk wel briljant. Het was het slimste wat we in deze oorlog gedaan hebben.’ ■

* Mw. L. Polman is freelance journalist en auteur van *'k Zag twee beren. De achterkant van VN-vredesmissies*. In oktober verscheen haar nieuwe boek *De Crisiskaravaan. Achter de schermen van de noodhulpindustrie*. Hierin schetst zij het dilemma van hulpverlening in conflictgebieden.